

Obsah

Předmluva k německému vydání	15
Předmluva	19
Úvod	23
Evropští socialisté za války	23
Čtvrtého srpna 1914	23
Socialisté hlasují pro válečné úvěry / Opozice socialistů proti válce v Rusku v Německu, ve Francii, v Itálii	
Zimmerwald	24
Orientace bolševiků / Konference v Zimmerwaldu / Založení Spartakovy skupiny / Růst opozice ve Francii / Konference v Kienthalu / Obnovit starou, nebo založit novou internacionálu?	
Ruské revoluce	27
Orientace bolševiků na socialistickou revoluci / Stávky a vzpoury v roce 1917 / Vznik USPD / Neúspěch pokusu o konferenci socialistických stran ve Stockholmu / Konference zimmerwaldského sdružení ve Stockholmu/ Říjnová revoluce / Finská revoluce / První ohlasy na Říjnovou revoluci ve střední a západní Evropě / Vlna stávek ve střední Evropě v lednu 1918 / Jak působily události v Rusku na evropský proletariát / Vztahy mezi bolševiky, menševiky a esery / Vztah centra k Říjnové revoluci / Levice a bolševici / Rosa Luxemburgová o ruské revoluci / První světová válka jako předpoklad k zesílení revolučního proudu v evropském dělnickém hnutí	
I. Zrození Třetí internacionály	41
1. Spartakovci a nezávislí v německé revoluci	41
Dilema nezávislých: mezi Noskem a spartakovci	42
Pravé a levé křídlo / Berlínský sjezd v březnu 1919	

Založení Komunistické strany Německa (Spartakova svazu) . . .	43
Zůstat v USPD nebo založit samostatnou stranu? / „Leví radikálové“ / Zahájení ustavujícího sjezdu KPD (S) / Program / Účastnit se voleb? / Poměr k odborům / Organizační podoba nové strany / „Otázka internacionály“ / Místo ustavujícího sjezdu KPD (S) v dějinách německého komunismu / Luxemburgismus a leninismus / Neúspěch jednání a Revolutionäre Obleute /	
Revoluční boje 1919	55
Lednové boje v Berlíně / K. Radek / Smrt Liebknechta a Luxemburgové / Paul Levi / Bavorská republika rad	
2. Komunisté a socialisté v obnoveném Polsku	65
Polská politika za války / Politická diferenciacie dělnictva / Obnovení polského státu / Rady / SDKPil a PPS-L po skončení války / Vytvoření KPRP / Sociální napětí / Boje se sovětským Ruskem / Politika PPS / Levá opozice v PPS / Orientace KPRP / Síla dělnických stran	
3. Založení Komunistické strany Maďarska	81
Konec války a demokratická revoluce / Situace v sociální demokracii / Založení komunistické strany / Charakter a vliv	
4. Situace v dělnickém hnutí ostatních zemí	87
Založení Finské komunistické strany / Postoj Norské dělnické strany / Levicové socialistické proudy ve Švédsku, Británii, Belgii Holandsku a Švýcarsku / Postoj bulharských těšňaků, leví socialisté v Řecku a Rumunsku / Založení Rakouské komunistické strany / Evropští socialisté v předvečer založení Komunistické internacionály	
5. Na cestě k prvnímu kongresu Komunistické internacionály . . .	92
První kontakty s mezinárodním dělnickým hnutím / Práce mezi zajatci / Kautsky a Lenin o diktatuře proletariátu / Bezprostřední přípravy založení KI / Leninovy směrnice pro účast a program porady / Podmínky účasti, vztah k syndikalistům a seznam zvaných organizací / Platforma kongresu / Bernská konference	
6. První kongres Komunistické internacionály	107
Jednání o charakteru konference v Moskvě / Zahájení, činnost mandátové komise a reprezentativnost delegací / Boj o okamžitě založení III. internacionály a usnesení / Argumenty pro a proti / KI a Zimmerwald / Kongresové dokumenty, konečná formulace funkce sovětů / Závěr	

II. Ustavení Třetí internacionály	119
Neúspěch pokusu o mezinárodní generální stávkou 21. července	
1. Maďarská republika rad	120
Vyhlášení republiky rad. Sloučení komunistů a sociálních demokratů	120
Krise Berinkevy vlády / Alternativní řešení, vyhlášení republiky rad / Sloučení komunistů a sociálních demokratů / Reakce Moskvy	
Vláda republiky rad a její politika	123
Složení vlády / Vládní program a první opatření / Volby do rad	
Vojenská intervence Dohody	125
Překonání první krize / Červnová krize a sjezd strany / Poslední týdny republiky rad a její pád	
Diskuse o zkušenostech Maďarské republiky rad	128
2. Nezávislí a komunisté v prvním roce výmarské republiky ...	135
Radikalizace USPD	135
Krystalizace levého křídla / Lipský sjezd / Leninův a Radkův poměr k USPD ..	
Heidelberg	140
Rozpory mezi spartakovským ústředím a radikální částí členstva / Postoj k odborům / Heidelberský sjezd	
Kappův puč	147
Reakce vedení a nižších organizací na puč / Legienův pokus o odborářskou vládu / První diskuse o dělnické vládě mezi komunisty / Boje v Porůří ..	
Založení KAPD	150
Ustavující sjezd / Vztahy mezi KAPD a KI / Vztah KPD/S/ ke KAPD	
Vztahy mezi USPD a Kominternou	152
Reakce na lipský sjezd / Dopis EKI z 5. února 1920 / Odpověď USPD z 27. května	
3. Francouzští socialisté mezi Druhou a Třetí internacionálou	161
Zvláštnosti situace v poválečné Francii / Vztah dělníků k bolševikům / Diferenciace v SFIO a CGT / Delegace / SFIO v Bernu / Pařížský sjezd (duben 1919) / Parlamentní volby v listopadu 1919 / Založení Comité de / la III ^e Internationale / Péricatova komunistická strana / La Vie Ouvrière / Komunistická skupina v Moskvě / Clarté / Utvoření Comité de la Reconstruction / Štrasburský sjezd / Změny v Comité de la III ^e Internationale / Poměr	

	bolševiků k reconstructeurs / SFIO vysílá delegaci: Marcel Cachin a Ludovic-Oscar Frossard do Moskvy / Generální stávka	
4.	Italští socialisté se hlásí ke Třetí internacionále	175
	Situace v Itálii po skončení války / PSI se hlásí ke III. internacionále / Styky EKI s PSI do léta 1920 / Giacinto Menotti Serrati - Il Soviet - Amadeo Bordiga / Antonio Gramsci a Ordine nuovo / Boloňský sjezd / Reformisté / Představy proudů PSI o straně	
5.	Založení Komunistické strany Jugoslávie	188
	Historie socialistického hnutí v jihoslovanských zemích / Vliv bolševiků / Jihoslované v Rusku / Socialistické strany v Jugoslávii a založení KPJ / Sjednocovací sjezd / Připojení slovinských socialistů / Sjezd ve Vukovaru	
6.	Diferenciace mezi sociálními demokraty v Československu	195
	Charakteristika českého dělnického hnutí před válkou / Postup české sociální demokracie na počátku války / Bohumír Šmeral / Tři proudy ve straně ke konci války / Vznik ČSR / Diferenciace v sociální demokracii, XII. sjezd / Orientace českých komunistů po návratu z Ruska / Počátek opozice v české sociální demokracii / Národní otázka v Československu / Slovenská republika rad / Levice a radikální skupiny v německých oblastech / Taktika marxistické levice / Prosinčová konference a programové prohlášení marxistické levice / Liberecká levice a levice na Slovensku / Anarcho- komunisté / Pokusy EKI uspíšet založení komunistické strany / Růst radikalizace a parlamentní volby / Akce levice a orientace na mimořádný sjezd / Šmeral v Moskvě	
7.	Situace v dělnickém hnutí ostatních zemí mezi I. a II. kongresem KI	209
	Ohlas založení KI v Norsku a Bulharsku / Švédsko / Vývoj v rakouské komunistické straně a problém pučismu / Problémy založení komunistické strany v Británii / Řecko, Belgie, Holandsko, Dánsko / Španělsko, Švýcarsko / Komunistické strany v Pobaltí / Počátky komunistického hnutí v Americe a v Asii	
8.	Kominternu mezi prvním a druhým kongresem	217
	Neúspěchy při obnově II. internacionály / KI a evropští socialisté	

Organizace a perspektivy	219
Organizační slabost / Spojení se zahraničím / Složení EKI / Regionální byra / Amsterodamské byro / Amsterodamská konference / Rozpuštění amsterodamského byra / Západoevropský sekretariát / Naděje na rychlý průběh světové revoluce / Korektura perspektiv / Radkova střízlivost / Leninova perspektiva z jara 1920 / Nový příliv revolučního optimismu v létě 1920 / Mentalita vítězných a poražených revolucionářů / S anarchosyndikalisty nebo s levým centrem? / Radek o novém postoji k centru / Boj dvou tendencí / Postoj bolševiků k anarcho-syndikalistům a k centru	
Postoj k přílivu zprava. Ujasňování programu a taktiky	232
Čím se bude proletářská revoluce na Západě lišit od ruské? Otázka menšiny či většiny proletariátu / V čem bude revoluce na Západě lehčí a v čem obtížnější? / Jak chápat diktaturu proletariátu? / Úloha komunistické strany v diktatuře proletariátu / Diskuse o rudém teroru / Reformisté v III. internacionále	
Diskuse s levým komunismem	243
Jádro platformy: Pannekoek / Postoj k parlamentarismu / Poměr k odborům / Leninova kniha <i>Dětská nemoc „levičáctví“</i>	
9. Druhý kongres	262
Svolání kongresu. Příprava dokumentů / Zahájení, účast, pořad jednání	
Hranice doprava: organizační	264
Tři hlavní tendence na kongresu: Pravá tendence / Levá tendence / Mají se delefátí USPD a SFIO účastnit kongresu? / Postoj RKP (b) / 20. podmínka / Jednání s delegáty USPD / Jednání s Cachinem a Frossardem / Italská otázka / Jaký stupeň centralismu – jaký stupeň demokracie? / Kuusinenovo zamyšlení 1921 / Otázka početnosti strany / Pravomoc KI a její exekutivy / Otázka autonomie jednotlivých stran / Nebezpečí šablonovitosti / Ruská hegemonie / Diskuse o založení EKI a jejím sídle /	
Hranice doleva: programová	291
Spor o účast syndikalistů / Úloha strany / Parlamentarismus / Pracovat ve starých odborech nebo vytvářet nové? / Závodní výbory / Organizace podle povolání nebo podle výrobních odvětví? /	

Založení Prozatímní mezinárodní rady odborů / Ustavené Rudé odborové internacionály 1921 / Kdy vytvářet sověty / Vitalita levého komunismu	
Národnostní a koloniální otázka	303
Leninův přístup k národnostní otázce / Zkušenosti sovětské moci / Osvobozenecké hnutí v koloniích a závislých zemích / Diskuse o místě proti- koloniálního boje ve světovém revolučním procesu / Leninův předběžný náčrt tezí: Těžištěm zájmu: problematika Evropy / V diskusi se těžiště přesunuje na Asii / Royovy teze - Jednání komise / Plénium a Leninův závěr / Sjezd národů Východu v Baku	
Agrární otázka	312
Přístup KI k agrární otázce	
Polsko-sovětská válka a otázka rudé intervence	313
Polský útok a sovětská protiofenziva / Polští komunisté o možnosti intervence RSFSR v Polsku / Rozhodování ve vedení RKP(b) / Role polského proletariátu / Bojkot Polska evropskými dělníky / Diskuse o rudé intervenci po řížském míru	
10. Třetí internacionála získává masovou základnu	339
Složení EKI po II. kongresu / Založení Komunistické internacionály mládeže	
Halle	341
Říšská konference USPD 1.–3. září 1920 / Dopis EKI / Diskuse na sjezdu v Halle / Vytvoření VKPD / Role bývalých spartakovců a bývalých nezávislých v dalších letech / Vztahy mezi VKPD, KAPD a KI	
Tours	349
Rozpad Comité pour la Reconstruction / Snahy získat všechny reconstructeurs pro KI / Stanovisko Zinovjeva a EKI / Návrhy rezolucí pro sjezd: Cachin-Frossard / Comité pour la Reconstruction / Comité de Resistance / Heterogenost bloku Cachin-Frossardovy frakce s Comité de la III ^e Internationale / Zahájení sjezdu / Projevy mluvčích frakcí / Otázka diktatury proletariátu / Problém národní obrany / Otázka vnitrostraničského režimu / Atmosféra sjezdu / Snaha získat všechny reconstructeurs / Rozkol / Přechodné a trvalé výsledky tourského sjezdu / Příčiny rozhodnutí francouzských socialistů / Úloha rolnictva při rozhodování pro KI / Cesta francouzských revolučních syndikalistů do KI	

Livorno	366
Obsazování továren / Vedení PSI o 21 podmínkách / Platforma reformistů / Platforma „unitárních“ komunistů / Ustavení komunistické frakce / Konference v Imole / Zásahy EKI / Předvečer sjezdu / Zahájení / Pokusy o dohodu / Hlasování / Příčiny volby italských socialistů / Profil mladé PCdI / Livorno jako předmět politických diskusí / Livorno ve světle historiografie	
Diskuse o 21 podmínkách v ostatních zemích	381
Připojení levice širokých socialistů k těsňakům / Odchod centristů z KS Jugoslávie / Posilování Komunistické dělnické strany Polska / Vývoj ve finské straně / Odchod Norské dělnické strany z KI / Sjednocení komunistických skupin v Británii / KI a ILP / Ustavení KS Švýcarska / Ohlas 21 podmínek ve Španělsku, Švédsku, Belgii / Založení komunistických stran v Portugalsku a Rumunsku / První komunistické strany v Asii	
Spor o Livorno a březnovou akci	390
Krise ve VKPD / Vztahy mezi Levim a bolševiky / Radkův postoj ke krizi ve VKPD / Příjezd Bely Kuna do Berlína / Ozbrojené boje ve středním Německu / Leviho reakce / Leninův postoj / Přípravy III. kongresu KI a Leninův zásah / Obrat doprava a jeho meze / Lenin a Levi	
Založení Komunistické strany Československa	399
Československá otázka na II. kongresu KI / Usnesení KI / Rozkol sociální demokracie a demise Tusarovy vlády / XIII. sjezd a ustavení levice jako samostatné strany / Kritika Šmeralova postupu: Kreibich, Zinovjev / Prosinčová stávka / Založení KS Slovenska, německé sekce a Komunistického svazu mládeže / Nátlak EKI / Šmeral ustupuje / Ustavující sjezd KSČ: Dopis EKI a vězněných komunistů, Šmeralův referát / Volba vedení, přijetí 21 podmínek / Centristé – Československá delegace na III. kongresu KI: předběžná jednání, Leninův zásah a stanoviska / Přijetí KSČ do KI / Specifické podmínky vzniku KSČ	
Závěr	433
Přílohy 1, 2, 3, 4	443
Doslov k českému vydání	459
Zkratky institucí	465
Zkratky v literatuře	468
Jmenný rejstřík	472